

Toelichting Verordening natuurbescherming provincie Groningen

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet natuurbescherming heeft de Provincie veel nieuwe bevoegdheden gekregen. In het kader daarvan kunnen Provinciale Staten een verordening vast stellen. Hieronder zal per hoofdstuk en artikel een korte toelichting worden gegeven.

1. Algemeen

Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen

In dit hoofdstuk wordt het gebruik van begrippen in deze verordening vastgelegd. Hierbij is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

Hoofdstuk 2 Handelingen ten aanzien van Natura 2000 gebieden

Op grond van artikel 2.9, derde lid, van de wet wordt in de voorliggende verordening opgenomen dat de vergunningplicht als voorzien in artikel 2.7, tweede lid, van de wet niet van toepassing is op het weiden van vee en het gebruik van meststoffen.

In artikel 2.7, tweede lid, van de wet is een verbod opgenomen om, zonder vergunning van Gedeputeerde Staten, of in uitzonderingsgevallen de minister, handelingen te verrichten of projecten te realiseren die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Op grond van artikel 2.9, tweede lid, van de wet geldt een uitzondering op de vergunningplicht voor 'bestaand gebruik'. Veelal is sprake van sinds jaar en dag bestaand gebruik van de betrokken percelen. Op 4 februari 2015, zaaknummer 201305073, heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) een uitspraak gedaan waaruit blijkt dat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat het weiden van koeien en het uitrijden van mest nabij een Natura 2000-gebied vergunningplichtig is, omdat deze activiteiten kunnen leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de habitats in het Natura 2000-gebied. Veelal is sprake van sinds jaar en dag bestaand gebruik van de betrokken percelen. Onduidelijk is echter welke onderbouwing noodzakelijk is om een beroep te kunnen doen op de vrijstelling van de vergunningplicht als bedoeld in artikel 2.9, tweede lid, van de wet. In de gebiedsanalyses van de programmatische aanpak stikstof 2015-2021 is rekening gehouden met de stikstofdepositie als gevolg van bestaande beweiding en bemesting, en is vastgesteld dat deze depositie in het licht van de voorziene maatregelen in het programma niet leidt tot verslechtering van de kwaliteit van de stikstofgevoelige habitats in de Natura 2000-gebieden die in het programma zijn opgenomen. Ook op basis van het programma is echter nog discussie mogelijk over al dan niet gewijzigd gebruik en nieuw gebruik. Voorgaande betekent dat in veel gevallen een vergunningprocedure aangewezen kan zijn. Deze onzekerheid voor de agrarische sector en de lasten voor de sector en de bevoegde gezagen, zijn voor de staatssecretaris van Economische Zaken aanleiding geweest op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 het weiden van vee en het gebruik van meststoffen vrij te stellen van de vergunningplicht in het Besluit van 9 februari 2016, houdende wijziging van het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 in verband met de vrijstelling van de vergunningplicht voor weiden van vee en gebruiken van meststoffen (hierna: Besluit). In verband met de inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2017, wordt dit Besluit per deze zelfde datum ingetrokken. Vanaf 1 januari 2017 zijn Provinciale Staten bevoegd bij verordening categorieën van projecten en andere handeling aan te wijzen waarvoor het verbod, bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de wet niet van toepassing is. Voorliggende verordening voorziet in een continuering van de vrijstelling zoals deze was opgenomen in het Besluit.

Hoofdstuk 3 Vrijstellingen soortenbescherming

De, zogenaamde, Provinciale lijst met schadesoorten is uit het wetsvoorstel verdwenen. De Provincies kunnen zelf kiezen welke soorten zij opnemen. Voor elke soort dient in de toelichting onderbouwd te worden dat aan de specifieke voorwaarden van de betreffende artikelen uit de wet is voldaan, vergelijkbaar met de onderbouwing bij een ontheffing. Vooral voor Vogelrichtlijnsoorten en deels ook voor Habitatrichtlijnsoorten is, gelet op de jurisprudentie van het Europese Hof een gedegen onderbouwing nodig. Wil een soort Provinciaal vrijgesteld worden zal er sprake moeten zijn van meer dan incidentele schade, verspreid over de provincie.

Ook kunnen Provinciale Staten bepaalde soorten vrijstellen van de verboden van artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de wet. Voor bepaalde soorten gold op basis van de Flora- en faunawet een vrijstelling voor beheer, onderhoud en ruimtelijke inrichting. Het gaat dan om soorten die algemeen voorkomend worden geacht, waarbij de afweging is gemaakt dat bescherming van deze soorten niet opweegt tegen de administratieve lasten voor deze handelingen. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar de toelichting bij de artikel 3.3 en 3.4 van deze vordering.

Hoofdstuk 4 Faunabeheereenheid

Faunabeheereenheden vervullen in het huidige faunabeleid een essentiële rol, omdat zij zorgen voor een maatschappelijke en gebiedsgerichte inbedding van het faunabeheer. In het bestuur van de faunabeheereenheid zijn de maatschappelijke geledingen vertegenwoordigd die belang hebben bij de uitvoering van het faunabeleid, zoals jagers, de landbouwsector en de organisaties die natuurterreinen beheren. Met de inwerkingtreding dient het bestuur te worden uitgebreid met een vertegenwoordiging van maatschappelijke organisaties die het doel

behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren in de regio waartoe het werkgebied van de faunabeheereenheid behoort.

Provinciale Staten dienen bij verordening regels te stellen waaraan in hun provincie werkzame faunabeheereenheden dienen te voldoen. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op de omvang en begrenzing van het werkgebied van de faunabeheereenheid en de vertegenwoordiging van maatschappelijke organisaties in het bestuur van de faunabeheereenheid.

Hoofdstuk 5 Faunabeheerplannen

Eisen aan het faunabeheerplan¹ waren voorheen opgenomen in de Flora- en faunawet en het Besluit faunabeheer. Deze eisen hadden uitsluitend betrekking op populatiebeheer. In de nieuwe Wet natuurbescherming is de reikwijdte van het faunabeheerplan uitgebreid tot schadebestrijding en jacht. De bevoegdheid eisen te stellen aan faunabeheerplannen is op grond van de nieuwe wet gedecentraliseerd aan Provincies. Het faunabeheerplan voorziet in een samenhangende aanpak van populatiebeheer door faunabeheereenheden, schadebestrijding door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht op de door de minister aangewezen wildsoorten. Het door het bestuur van de faunabeheereenheid vast te stellen faunabeheerplan vervult hiermee een centrale rol in de wet. Provinciale Staten stellen vast aan welke eisen het faunabeheerplan moet voldoen. Het faunabeheerplan behoeft vervolgens nog de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

Hoofdstuk 6 Wildbeheereenheden

Op grond van de wet geldt dat jachthouders met een jachtakte zich met anderen verplicht organiseren in een wildbeheereenheid, ter uitvoering van het door de faunabeheereenheid vastgestelde faunabeheerplan en om te bevorderen dat een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en jacht worden uitgevoerd in samenwerking met en ten dienste van grondgebruikers of terreinbeheerders. In de Wet natuurbescherming hebben de wildbeheereenheden een meer prominente rol gekregen dan in de Flora- en faunawet. Het zijn over het algemeen de wildbeheereenheden die uitvoering zullen geven aan het faunabeheerplan. Zij zullen in de praktijk de beheerdaden verrichten op grond van de Provinciale ontheffing voor beheer en zij bevorderen dat de aangesloten jachthouders de jacht en de schadebestrijding uitvoeren overeenkomstig het faunabeheerplan en ten dienste van de grondgebruikers.

Daarnaast adviseren de wildbeheereenheden de faunabeheereenheid over de inhoud van de faunabeheerplannen en leveren zij gegevens aan ten behoeve van het faunabeheerplan.

De toekenning van deze taken en verantwoordelijkheden aan de wildbeheereenheden vindt haar rechtvaardiging in het feit dat deze samenwerkingsverbanden bij uitstek streekgebonden zijn. Om de wildbeheereenheden deze taken effectief te kunnen laten uitvoeren, is in de wet voorzien dat alle van het geweer gebruikmakende jachthouders – jachthouders met een jachtakte – binnen het werkgebied van een wildbeheereenheid zich bij deze eenheid moeten aansluiten. Dit versterkt het streekgebonden karakter van schadebestrijding, beheer en jacht met het geweer nog verder. De wildbeheereenheden zijn gehouden uitvoering te geven aan het door de faunabeheereenheid vastgestelde faunabeheerplan.

Hoofdstuk 7 Houtopstanden

Met de komst van de nieuwe wet komt de Boswet te vervallen. Het stelsel van meldings- en herbeplantingsplicht voor het vellen van houtopstanden is nu in de nieuwe wet opgenomen. Een verandering is dat de Provincie bevoegd gezag wordt. De Provincie stelt regels met betrekking tot meldingen en bosbouwkundige herbeplantingsplicht. De regels zoals die golden onder de oude Boswet worden zoveel mogelijk beleidsarm overgenomen.

Hoofdstuk 8 Tegemoetkoming in schade

Artikel 6.1 van de wet bepaalt dat Gedeputeerde Staten in voorkomende gevallen tegemoetkomingen verlenen in geleden schade door natuurlijk in het wild levende:

- a. vogels van vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, of
- b. dieren die worden genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn of de bijlage, onderdeel a, bij deze wet.

Ter invulling van deze bevoegdheid stellen Gedeputeerde Staten beleidsregels vast.

In IPO-verband hebben de gezamenlijke Provincies ervoor gekozen het verlenen van tegemoetkomingen in faunaschade te mandateren aan de uitvoeringsorganisatie BIJ12. Uit oogpunt van efficiëntie is een landelijke uitvoering met één loket en gebundelde kennis te prefereren. Daarnaast wordt uniformiteit in de uitvoering en rechtsgelijkheid over heel Nederland nagestreefd. In een afzonderlijk besluit worden de bevoegdheden met betrekking tot het verlenen van tegemoetkomingen gemandateerd aan BIJ12.

---

¹ Waar in deze toelichting wordt gesproken over "het faunabeheerplan" wordt daar tevens onder begrepen dat er meer faunabeheerplannen kunnen zijn.

Hoofdstuk 9 Bijzondere situaties

In dit hoofdstuk is een hardheidsclausule opgenomen waarmee in uitzonderlijke gevallen kan worden afgeweken van de verordening. Het gaat dan om gevallen waarin strikte toepassing van de verordening leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Met deze bepaling dient zeer terughoudend te worden omgegaan.

Hoofdstuk 10 Overgangsrecht

In dit hoofdstuk zijn bepalingen van overgangsrechtelijke aard opgenomen. Deze bepalingen zijn nodig omdat het overgangsrecht van de wet nog niet op alle punten duidelijkheid biedt.

Hoofdstuk 11 Slotbepalingen

Dit hoofdstuk bevat de citeertitel van de verordening, de inwerkingstredingsbepaling en regelt de intrekking van verordeningen die waren gebaseerd op de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Voor de naam van de verordening is aansluiting gezocht bij de naam van de wet. Deze past goed in de rij Wet natuurbescherming, Besluit natuurbescherming, Regeling natuurbescherming, Verordening natuurbescherming provincie Groningen. De datum van inwerkingtreding is 1 januari 2017 omdat de nieuwe wet dan inwerking treedt en een verordening dan nodig is voor de uitvoering van de wet.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Bevat begripsbepalingen en spreekt voor zich. Er is zoveel mogelijk aangesloten bij de wet.

Artikel 2.1. Vrijstelling vergunningplicht

Deze bepaling wordt opgenomen aangezien dit een beleidsarme voortzetting van bestaand beleid, zoals geregeld in de vrijstelling van artikel 3a Besluit Vergunningen Natuurbeschermingswet, betreft.

In onderhavige verordening wordt op grond van artikel 2.9, derde lid, van de wet, een vrijstelling opgenomen van het verbod om zonder vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de wet, vee te weiden en meststoffen te gebruiken. De vrijstelling ziet op het weiden van alle soorten vee en het op of in de bodem brengen organische en dierlijke meststoffen en kunstmest. Het Europees en nationaal wettelijk kader bieden hiervoor voldoende mogelijkheid. Artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn 92/43 (hierna: de richtlijn) eist een toetsing vooraf aan de hand van een passende beoordeling voor projecten of plannen die kunnen leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Uit de uitspraak van de Afdeling blijkt dat het weiden van vee en het uitrijden van mest niet is aan te merken als project, maar als 'andere handeling'. Voor dergelijke activiteiten schrijft artikel 6, tweede lid, van de richtlijn uitsluitend de verplichting voor om passende maatregelen te treffen ten behoeve van het voorkomen van verslechtering van de kwaliteit van natuurlijke habitats (en van versterking van soorten) in Natura 2000-gebieden. Dit is de basis voor de generieke vrijstellingsmogelijkheid die is opgenomen in artikel 2.9, derde lid, van de wet. Voor zover een dergelijke verslechtering aan de orde zou kunnen zijn, zijn er voldoende instrumenten naast de vergunningplicht om tijdig te kunnen ingrijpen.

Inmiddels heeft de regering aan het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 een bepaling 3a toegevoegd waarin een vrijstelling voor beweiden en bemesten is opgenomen. In de woorden van de regering:

"Tegen deze achtergrond heeft het kabinet besloten gebruik te maken van de mogelijkheid die artikel 19da van de Natuurbeschermingswet 1998 biedt om bij algemene maatregel van bestuur categorieën van activiteiten vrij te stellen van de vergunningplicht. Dit na overleg met de Provincies als bevoegd gezag voor vergunningverlening voor de betrokken activiteiten. In het onderhavige besluit wordt een artikel 3a aan het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 toegevoegd, dat voorziet in een vrijstelling van het verbod om zonder vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de wet, vee te weiden en meststoffen te gebruiken. De vrijstelling ziet op het weiden van alle soorten vee en het op of in de bodem brengen van meststoffen, te weten: dierlijke meststoffen, overige organische meststoffen en kunstmest. Bij het gebruik van meststoffen gaat het, overeenkomstig de begripsomschrijving in artikel 1 van het Besluit gebruik meststoffen, om het op of in de bodem brengen van meststoffen."²

Het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 vervalt per 1 januari 2017. De vrijstelling wordt beleidsarm voortgezet.

Artikel 3.1 Aanwijzing soorten schadebestrijding

Op basis van artikel 3.15, derde lid, van de wet kunnen Provinciale Staten soorten aanwijzen die in de provincie schade veroorzaken. Het moet dan gaan om soorten die niet al door het Rijk zijn aangewezen, die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of gevaar lopen en die in de gehele provincie schade veroorzaken. Gezien de beleidsarme insteek van deze verordening is het de intentie de soorten zoals die op basis van artikel 65 van de Flora- en faunawet waren aangewezen in de *Verordening schadebestrijding dieren provincie Groningen* van 3 oktober 2014 opnieuw in deze verordening aan te wijzen. Deze aanwijzing vond mede zijn basis in artikel 65,

---

² Stb. 2016, 75, p. 4 en 5

eerste lid, onder b Flora- en faunawet en artikel 3 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren³. De aanwijzing was met name gebaseerd op informatie van het voormalig Jachtfonds en de voormalige wildschadecommissies.⁴ Het ging om soorten die in delen van het land veelvuldig belangrijke schade veroorzaakten. De soorten die op basis van de verordening waren aangewezen worden nu nagenoeg allemaal beschermd door artikel 3.1 van de wet (Vogelrichtlijnsoorten).

De handeling die werd vrijgesteld in de *Verordening schadebestrijding dieren provincie Groningen* was opzettelijk verontrusten ter voorkoming van schade aan onder meer gewassen. De nieuwe wet kent echter al een vrijstelling voor het opzettelijk storen van Vogelrichtlijnsoorten. Voorwaarde hierbij is dat het opzettelijk storen niet van wezenlijke invloed is op de instandhouding van de soort. Deze soorten hoeven dan ook nu niet aangewezen te worden. De brandgans wordt echter ook op basis van Verdrag van Bern (bijlage II) beschermd en valt daarom ook onder het regime van artikel 3.5 van de wet. Deze bepaling kent geen vrijstelling voor opzettelijk verstoren. Het is daarom wenselijk de brandgans aan te wijzen en vrijstelling in de verordening op te nemen.

Uit het faunabeheerplan van de faunabeheereenheid blijkt dat de brandgans met name aanwezig is als trekvang. Sinds de jaren tachtig is het aantal landelijk exponentieel gegroeid naar circa 300.000. De provincie Groningen vormt voor een deel van deze trekvang een belangrijk rust- en foerageergebied. Als broedvogel komt de brandgans veel minder voor. In Groningen was het aantal broedparen in 2011 circa 45. Net als bij de trekvang zien we ook bij de broedende brandvang een stijging in aantal.

De schade die de brandgans veroorzaakt door het foerageren op landbouwgewassen is aanzienlijk. Deze schade wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de trekvang. Uit het faunabeheerplan blijkt dat de schade veroorzaakt door brandvang gegroeid is van rond de €50.000,- in 2003 tot meer dan €200.000,- in 2011. Ook uit recentere cijfers van het Faunafonds blijkt dat de schade na 2011 op vergelijkbaar niveau is gebleven.

Gezien de omvang van de landbouwschade wordt grondgebruikers de mogelijkheid geboden de schade enigszins te beperken door het opzettelijk storen van brandvang vrij te stellen. Om te voorkomen dat brandvang onnodig worden gestoord, zijn er foerageergebieden aangewezen waarbinnen brandvang niet mogen worden gestoord. Gezien de populatieomvang is aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de brandvang als gevolg van dit besluit uit te sluiten.

Artikel 3.2 Vrijstelling schadebestrijding

In het eerste lid van dit artikel is een vrijstelling opgenomen voor het opzettelijk storen van een aantal van bij artikel 3.1 van de wet aangewezen soorten. Het gaat dan om vogelsoorten die zijn opgenomen in de bijlagen van de Vogelrichtlijn. De wet verbiedt het opzettelijk storen van deze vogels in artikel 3.1, vierde lid. Dit verbod geldt echter niet indien het opzettelijk storen geen wezenlijke invloed heeft op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Voor maatregelen die een verslechtering van de instandhouding van de betreffende soort inhouden, kan ingevolge artikel 3.3, vierde lid, onder c. van de wet geen vrijstelling worden verleend. Er lijkt geen ruimte meer te zijn voor een vrijstelling voor storen, omdat indien er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort, dit logischer wijze een verslechtering inhoudt.

Voor de brandvang geldt echter dat die ook op basis van artikel 3.5 van de wet wordt beschermd. Deze bepaling kent geen vrijstelling voor opzettelijk verstoren, ook niet als geen wezenlijke invloed op de instandhouding van de soort plaats heeft. Provincie Groningen is echter van mening voor het opzettelijke verstoren aan te kunnen sluiten bij de vrijstelling zoals de wetgever die voor opzettelijk storen van Vogelrichtlijn vogels in de wet heeft opgenomen, omdat het Verdrag van Bern in artikel 6 voor bijlage II soorten aan verdragsstaten opdraagt het opzettelijk verstoren te verbieden, voor zover deze verstoring significant is in relatie tot de doelen van het verdrag.

Voor een specifieke motivering van het opnemen van deze vrijstelling wordt verwezen naar de laatste drie alinea's van de toelichting op artikel 3.1 van deze verordening.

Verder regelt de artikel artikel 3.15, zevende lid, van de wet dat de grondgebruiker, de vrijstelling door anderen mag laten gebruiken. Deze toestemming moet dan wel aan de Provinciale handhaver groene wetten op eerste vordering worden getoond.

Artikel 3.3 Aanwijzing soorten onderhoud, beheer en werkzaamheden

De wet wijst soorten aan die beschermd zijn. Voor deze soorten is het verboden om ze bijvoorbeeld te vangen of hun nesten of hollen te vernielen. Veel van deze soorten zijn zwaar beschermd. Het gaat dan om soorten die op basis van Europese regels zijn beschermd. Ook is er een categorie soorten die minder beschermd zijn omdat ze voor Nederland van belang zijn. Dit zijn de overige soorten. De wet geeft aan Provinciale Staten de mogelijkheid om de verboden voor bepaalde soorten niet te laten gelden. Provinciale Staten kunnen daarvoor soorten aanwijzen.

³ Besluit beheer en schadebestrijding dieren, Stb. 2000, 521

⁴ Idem, Nota van toelichting, p. 14.

Op basis van artikel 16b Besluit vrijstelling⁵, werden soorten aangewezen waarvoor een vrijstelling gold voor alle verboden handelingen van de voormalige artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Voorwaarde hierbij was dat het moest gaan om handelingen in het kader van werkzaamheden in het kader van beheer en onderhoud van infrastructuur (waterkeringen, wegen vliegvelden), beheer en onderhoud in de land- of bosbouw, ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer. Deze vrijstelling is in deze verordening opgenomen vanwege de keuze voor een beleidsarme overgang van bevoegdheden naar de Provincie. De aanwijzing van soorten werd destijds door de minister gemotiveerd met: "De in bijlage 4 opgenomen soorten zijn zeer algemeen voorkomend of algemeen voorkomend. De voornoemde vrijstellingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten."⁶ Hierbij werd aangegeven dat het ging om "vrijstellingen voor handelingen als het vangen en opzettelijk verontrusten"⁷.

Artikel 3.4 Vrijstelling onderhoud, beheer en werkzaamheden

De wet wijst soorten aan die beschermd zijn. Voor deze soorten is het verboden om ze bijvoorbeeld te vangen of hun nesten of holen te vernielen. Veel van deze soorten zijn zwaar beschermd. Het gaat dan om soorten die op basis van Europese regels zijn beschermd. Ook is er een categorie soorten die minder beschermd zijn omdat ze voor Nederland van belang zijn. Dit zijn de overige soorten. De wet geeft aan Provinciale Staten de mogelijkheid om de verboden voor bepaalde soorten niet te laten gelden. Als Provinciale Staten dit doen, dan heet dit een vrijstelling. De regels die nu gelden, dus vóór de nieuwe wet, kennen ook vrijstellingen. Over het algemeen gebeurt dit voor soorten waarvan wordt aangenomen dat ze veel voorkomen. Dit zijn meestal de overige soorten. Het gaat dan om soorten als konijn of bruine kikker. Voor deze soorten is het niet verboden om bijvoorbeeld hun verblijfplaatsen te vernielen als dit nodig is om een bestemmingsplan uit te voeren, bijvoorbeeld bij de bouw van een huis. Ook mag een vliegveld, een dijk of een spoorweg worden onderhouden zonder dat daarvoor een ontheffing nodig is als dezen soorten daar voorkomen. De reden voor het Rijk om deze vrijstelling in te voeren was dat er veel weerstand bestond tegen het steeds moeten aanvragen van ontheffingen voor deze soorten. Dit terwijl van deze soorten werd aangenomen dat ze veel voor komen. Met de invoering van de nieuwe wet kunnen Provinciale Staten besluiten of deze vrijstelling weer wordt opgenomen. Omdat de argumenten niet veranderd zijn, is besloten deze vrijstelling voort te zetten. In bijlage II staat om welke soorten het gaat. Hierna wordt meer technisch-juridisch ingegaan op deze bepaling.

Artikel 3.10, tweede lid, in combinatie met 3.8, tweede lid geven de mogelijkheid voor het verlenen van een vrijstelling voor beheer, onderhoud en ruimtelijke inrichting. Voorheen was in het Besluit vrijstelling bij wijziging 10 september 2004⁸ in artikel 16b een vrijstelling opgenomen voor onderhoud en beheer en werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze vrijstelling gold voor algemene soorten, die waren opgenomen in bijlage 4 van de Regeling vrijstelling. Deze soorten werden in de Flora- en faunawet minder strikt beschermd dan de soorten van de Habitat- en Vogelrichtlijn. Aanvankelijk werden ook deze algemene soorten strikt beschermd en was er weinig ruimte voor vrijstelling. Dit dreigde het draagvlak voor natuurbeleid uit te hollen. Daarom is voor de algemene soorten de strikte bescherming vervallen en konden ontheffingen worden verleend indien geen afbreuk werd gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.⁹ Daarbij gaven vooral de landbouwsector, de bosbouwsector en de bouwsector aan, dat er te weinig ruimte was voor activiteiten in het kader van werkzaamheden voor beheer, gebruik, onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Als voorbeelden hierbij werden genoemd het vellen van bomen tijdens het broedseizoen, de aanleg van wegen en bedrijventerreinen en bouwen. Hierop heeft de regering ingevolge de motie Van den Brink c.s.¹⁰ besloten de mogelijkheden voor vrijstelling te verruimen.¹¹ Deze regeling werd vastgelegd in artikel 16b en wordt in deze verordening integraal overgenomen. Het argument daarvoor is dat het een beleidsarme voortzetting is van het huidige door het Rijk gevoerde beleid en dat de argumenten voor de invoering van destijds nog steeds gelden.

In artikel 16b Besluit vrijstelling zat ook een regeling voor andere handelingen dan onderhoud en beheer en voor overige aangewezen soorten die wel strikt werden beschermd maar die niet onder de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn vielen. Voor deze handelingen en soorten gold dat hiervoor met een gedragscode vrijstellingen van kracht waren. In deze verordening wordt deze regeling niet overgenomen omdat de wet vrijstelling vanwege gedragscode regelt in artikel 3.31.

De handelingen waarvoor de vrijstelling geldt staan in artikel 3.10, eerste lid, onder a en b. Het gaat dan om het opzettelijk vernielen of beschadigen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen en het opzettelijk doden of vangen. In het derde lid is aan gedeputeerde staten de verplichting overgedragen om de middelen aan te wijzen die bij het gebruik van de vrijstelling mogen gebruikt in geval van vangen en doden. Deze aanwijzing is op basis van artikel 3.25, eerste lid, van de wet verplicht.

⁵ Besluit vrijstelling, laatstelijk gewijzigd bij 2012, Stb. 2012, 615.

⁶ Strct. 23 februari 2005, nr. 23, p.16

⁷ Idem, p. 16.

⁸ Stb. 2004, 501

⁹ Stb. 2004, 501, p.12

¹⁰ Kamerstukken II 2002/2003, 28600 XIV, nr. 24

¹¹ Stb. 2004, 501, p. 13.

Artikel 3.5 Vrijstelling voor bescherming weidevogels

Het Besluit vrijstelling bevatte een bepaling (artikel 16a) die bedoeld was om activiteiten toe te staan waarmee de nesten van weidevogels konden worden beschermd tegen landbouwwerkzaamheden.¹² Het onderliggende belang van deze bepaling was de bescherming van fauna. Dit belang is nu als vrijstellingsgrond opgenomen in artikel 3.3, vierde lid, onder b, onder 4, van de wet en voor zover een weidevogel ook voorkomt in bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het Verdrag van Bonn in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, onder 1, van de wet. In het kader van de beleidsarme voortzetting van huidige regelgeving wordt deze vrijstelling ook in de verordening opgenomen, omdat wordt ingeschat, dat deze beschermende handelingen nog steeds van belang zijn. Het gaat dan om nestbeschermingsactiviteiten. De in dit verband vrijgestelde handelingen zijn het opzetten van nesten, rustplaatsen en eieren van beschermde vogelsoorten vernielen of beschadigen of nesten van beschermde vogelsoorten wegnemen en eieren van beschermde vogelsoorten onder zich hebben en beschermde vogelsoorten opzettelijk storen.

Artikel 4.1 De faunabeheereenheid

In deze bepaling staat de algemene doelstelling van de faunabeheereenheid opgenomen.

Artikel 4.2 Werkingsgebied faunabeheereenheid

Voorheen kende het Besluit faunabeheer in artikel 5 een oppervlakte-eis van minimaal 5000 hectare voor een faunabeheereenheid. In de praktijk is de situatie zo ontwikkeld dat er per provincie één faunabeheereenheid is. Deze praktijk is nu vertaald naar de verordening. Ook is nu opgenomen dat de faunabeheereenheid een grondgebied bestrijkt dat binnen de provincie Groningen ligt. Hiermee wordt gezorgd dat de Provincie ook bevoegd is ten aanzien van het werkterrein van de gehele faunabeheereenheid.

Artikel 4.3 Erkenningsvoorwaarden faunabeheereenheid

Een deel van deze bepaling is ontleend aan artikel 3 van het Besluit faunabeheer. Dit artikel bepaalde dat een faunabeheereenheid - om te worden erkend als faunabeheereenheid - moest voldoen aan de artikelen 4 tot en met 6 van dat besluit. In grote lijnen komen de artikelen 4.2 en 4.3 met de laatstgenoemde artikel overeen. Hieraan is toegevoegd dat in de statuten van de faunabeheereenheid - wil zij worden erkend als zodanig - moet regelen dat de voorzitter onafhankelijk is. Daarnaast is het van belang dat de voorzitter onafhankelijk is en dat de wettelijke voorgeschreven partijen zijn vertegenwoordigd.

Artikel 4.4 Vertegenwoordigde partijen

De wet schrijft in artikel 3.12 voor welke partijen in ieder geval in het bestuur van de faunabeheereenheid dienen te zitten. De in de verordening opgenomen lijst geeft daar invulling aan en sluit zoveel mogelijk aan bij de praktijk zoals die nu voor de faunabeheereenheid Groningen bestaat. Hier worden twee *maatschappelijke organisaties ter behartiging van duurzaam beheer van populaties* aan toegevoegd. Deze toevoeging volgt uit de artikel 3.12, tweede lid, van de wet. In de totstandkomingsgeschiedenis van de wet verklaart de staatssecretaris hierover: "Het voorgestelde artikel 3.12, tweede lid, vereist dat minstens twee maatschappelijke organisaties die het belang van duurzaam beheer behartigen zijn vertegenwoordigd in het bestuur van een faunabeheereenheid. Dat is noodzakelijk voor het creëren van meer draagvlak in de samenleving. Het is in eerste instantie aan de faunabeheereenheid om te beziën welke specifieke organisaties hiervoor in aanmerking komen. Dat zouden dierenwelzijnsorganisaties kunnen zijn, maar dat hoeft niet. Zo nodig kunnen Provincies over de aard van de deelnemende maatschappelijke organisaties nadere regels stellen bij Provinciale verordening (voorgesteld artikel 3.12, negende lid). Voor vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties zoals de dierenwelzijnsorganisaties geeft dit wetsvoorstel de mogelijkheid om daar waar de plannen voor het faunabeheer worden opgesteld, in alle openheid mee te praten en mee te beslissen – of zij nu een minderheidspositie hebben of niet."¹³

Artikel 4.5 Voorzitter

De voorzitter van de faunabeheereenheid dient onafhankelijk te zijn. Dit is van belang omdat in het bestuur vertegenwoordigers van belangengroepen zitten die tegenstrijdige belangen kunnen hebben.

Artikel 4.6 Tellingen en registratie

In het faunabeheerplan is geregeld welke gegevens verzameld dienen te worden ter onderbouwing van ontheffingen voor faunabeheer. Deze gegevens worden verzameld onder de verantwoordelijkheid van de faunabeheereenheid. Er is voor gekozen om deze verplichting niet bij de wildbeheereenheden neer te leggen, maar bij de faunabeheereenheid omdat in de faunabeheereenheid alle belanghebbende partijen zijn vertegenwoordigd. Zij hebben allen belang bij een goed beheerplan en beschikbare gegevens. Het is in dit kader aan de faunabeheereenheid om in overleg met de wildbeheereenheden afspraken te maken over het verzamelen van gegevens die noodzakelijk zijn voor een goed faunabeheerplan. De wetgever heeft bij amendement nr. 107 nadrukkelijk de verplichting voor wildbeheereenheden om faunabeheereenheden alle gewenste voor het faunabeheerplan benodigde informatie te verschaffen geschraagd. Op basis van de wet zijn de jachtkehouders alleen verplicht gegevens te verschaffen over de dieren die zij hebben gedood.¹⁴ Overigens wordt in amendement

¹² Stb. 2004, 501, Nota van toelichting, p. 36

¹³ Kamerstukken I, 2015/16, 33 348, D, p. 40

¹⁴ Kamerstukken II, 2014/15, 33 348, nr. 107, p. 4

nr. 167 Dik Faber¹⁵, dat eveneens is aangenomen amendement nr. 107 nog wel gewijzigd in de zin dat faunabeheerplannen worden onderbouwd door trendtellingen. In de wet, artikel 3.12, vijfde lid, wordt in het midden gelaten wie deze trendtellingen uitvoert maar er wordt in de toelichting bij het amendement wel aan de bestaande praktijk gerefereerd. De wildbeheereenheden nemen nu al op vrijwillige basis deel aan trendtellingen en leveren gegevens ten behoeve van het faunabeheerplan. Wij verwachten dat dit zo blijft en dat aansturing vanuit de faunabeheereenheid voldoende is. Een expliciete telverplichting is in de verordening voor de wildbeheereenheden dan ook niet opgenomen.

Artikel 5.1 Doelstelling faunabeheerplan

Met het faunabeheerplan wordt een plan gemaakt voor het duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door grondgebruikers en de uitoefening van jacht.

Artikel 5.2 Reikwijdte faunabeheerplan

Uitgangspunt van het systeem van faunabeheer is dat er in een bepaald gebied gedurende een langere periode integraal beheer wordt gevoerd. Om dat te bereiken moet het faunabeheerplan gelden voor een deel van het werkgebied van de faunabeheereenheid dat groot genoeg is om een verantwoord en duurzaam faunabeheer te kunnen voeren in samenhang met schadebestrijding en de uitoefening van de jacht.

De eis dat het faunabeheerplan geldt voor ten minste 5000 hectare van het gehele werkgebied van de faunabeheereenheid is een continuering van de eis zoals deze op basis van het Besluit faunabeheer gold.

Artikel 5.3 Geldigheidsduur faunabeheerplan

Ingevolge het voorheen geldende Besluit faunabeheer gold dat het faunabeheerplan een geldigheidsduur heeft van ten hoogste 5 jaar (artikel 11 Besluit faunabeheer). Deze eis is met de intrekking van het Besluit faunabeheer komen te vervallen. De Provincie Groningen kiest ervoor deze duur beleidsarm voort te zetten. Daarbij is overwogen om 6 jaar te hanteren omdat dit aansluit bij Natura 2000-beheerplannen. Deze plannen worden echter op verschillende tijdstippen vastgesteld. Een samenloop met deze plannen is in de praktijk dan ook niet uitvoerbaar.

Artikel 5.4 Eisen aan faunabeheerplan

De eisen die in artikel 5.4 gesteld zijn, zijn grotendeels dezelfde eisen die voorheen golden op grond van artikel 10 van het Besluit faunabeheer. Het gaat met name om bepalingen die voorzien in een kader aan de hand waarvan kan worden onderbouwd of populatiebeheer noodzakelijk, passend en doeltreffend is. Dat is ook nodig omdat op basis van het faunabeheerplan ontheffingen worden verleend.

Zoals in het algemeen deel toegelicht, heeft het faunabeheerplan, naast populatiebeheer, ingevolge de wet een bredere functie en tevens betrekking op schadebestrijding en de uitoefening van de jacht. De mogelijkheden om voor schadebestrijding en jacht aanvullende bepalingen op te nemen zijn in het licht van amendement 107 beperkt.¹⁶ Wel zijn binnen de grenzen van de wet twee bepalingen opgenomen ten aanzien van jacht. De jachthouder moet, met inachtneming van het faunabeheerplan, bepalen wat in zijn jachtveld nodig is om een redelijke wildstand te handhaven.

Artikel 5.5 Goedkeuring

Faunabeheerplannen moeten om voor goedkeuring door Gedeputeerde Staten in aanmerking te komen, voldoen aan de voorschriften van artikelen 5.1 tot en met 5.4 van deze regeling. Daarnaast dient bij de vaststelling van een faunabeheerplan rekening gehouden te worden met de relevante vastgestelde beleidskaders, zoals de provinciale natuurvisie, Natura 2000-beheerplannen en het door Gedeputeerde Staten vastgesteld beleid met betrekking tot populatiebeheer, schadebestrijding en jacht.

Artikel 6.1 Werkingsgebied wildbeheereenheid

De werkgebieden van de wildbeheereenheden dienen van voldoende omvang te zijn voor een effectieve invulling van de werkzaamheden. De provincies stellen bij verordening regels aan de omvang van de werkgebieden. Van belang is daarbij de grootte van de leefgebieden van de diersoorten die worden beheerd op grond van het faunabeheerplan. Wanneer de werkgebieden van de wildbeheereenheden te klein zijn, dan zal de uitvoering van het beheer onvoldoende samenhangend zijn en onvoldoende kunnen worden gecoördineerd. Er zijn nu nog wildbeheereenheden met een werkgebied dat provinciegrensoverschrijdend is. Dit wordt onwenselijk geacht. De wildbeheereenheden hebben een aaneengesloten werkgebied. Dat wil zeggen dat er geen delen van het werkgebied zijn die niet zijn verbonden met de rest van het werkgebied.

Artikel 6.2 Afbakening werkingsgebied wildbeheereenheid

Op grond van deze verordening is het mogelijk dat wildbeheereenheden die te klein zijn om te voldoen aan de oppervlakte-eis een samenwerkingsovereenkomst aangaan met een naburige wildbeheereenheid. Deze overeenkomst richt zich op afstemming van beheer.

¹⁵ Kamerstukken II, 2014/15, 33 348, nr. 167, p. 1

¹⁶ Kamerstukken II, 2014/15, 33 348, nr. 107, p. 4.

Artikel 6.3 Organisatie

In het Besluit faunabeheer is in artikel 4 ten aanzien van faunabeheereenheden uitdrukkelijk de verplichting opgenomen dat dit samenwerkingsverband indien het een vereniging was dit een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid moest zijn. Volledige rechtsbevoegdheid houdt in dat de vereniging is opgericht bij notariële akte of dat de statuten in een notariële akte zijn opgenomen. In de toelichting bij het Besluit faunabeheer¹⁷ wordt aangegeven dat de verplichte volledige rechtsbevoegdheid in het besluit kan worden gebruikt om eenvoudig vast te stellen of de vereniging bestaat. Het gaat in artikel 4 echter om faunabeheereenheden. Nu de wildbeheereenheid in de wet een meer prominente plaats heeft gekregen en veel bevoegdheden ook feitelijk door wildbeheereenheden worden uitgevoerd en de jachthouders zich op basis van artikel 3.14 van de wet niet langer aansluiten bij de faunabeheereenheid maar bij de wildbeheereenheid, is gekozen om de eis van volledige rechtsbevoegdheid ook te stellen aan verenigingen wildbeheereenheid.

Ook wordt de bepaling van artikel 4, tweede lid, van het Besluit faunabeheer gecontinueerd maar dan via de wildbeheereenheid. In deze bepaling werden faunabeheereenheden verplicht in hun statuten op te nemen, dat leden of aangesloten jachthouders zich hielden aan de aan de faunabeheereenheid toegekende bevoegdheden. Deze bepaling is in de verordening overgenomen in artikel 6.3, tweede lid.

Artikel 6.4 Samenwerking

Omdat er enkele wildbeheereenheden bij de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming mogelijk nog niet voldoen aan de oppervlakte-eis, kunnen Gedeputeerde Staten - als overgangsmaatregel - ontheffing verlenen van deze eisen (overgangsrecht artikel 10.1), om de betreffende wildbeheereenheden de gelegenheid te geven de samenwerking te zoeken met een naburige wildbeheereenheid.

Artikel 6.5 Lidmaatschap vereniging wildbeheereenheid

Met dit artikel wordt beoogd dat voor iedere jachthouder duidelijk is bij welke wildbeheereenheid hij zich dient aan te sluiten. Op grond van de wet heeft een wildbeheereenheid de rechtsvorm van een vereniging. Ook grondgebruikers, terreinbeheerders en jachthouders zonder jachtakte kunnen lid worden van de vereniging. Omdat een aantal wildbeheereenheden deelnemers kennen die geen lid zijn van de vereniging, kan er onduidelijkheid ontstaan ten aanzien van de rechten van deze deelnemers. Daarom is bij deze verordening bepaald dat aansluiting plaatsvindt door middel van het lidmaatschap van de vereniging.

Artikel 6.6 en 6.7 Opzegging lidmaatschap en geschillenregeling

Het niet handelen conform het faunabeheerplan kan aanleiding zijn om het lidmaatschap van een wildbeheereenheid te beëindigen. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor de jachthouder die het betreft, aangezien deze in de regel dan geen jachtakte kan verkrijgen. Het is het bestuur van de wildbeheereenheid dat kan beslissen om het lidmaatschap te beëindigen voor een te bepalen periode. Ten aanzien van het voornemen voor een dergelijke beslissing wordt door het bestuur van de wildbeheereenheid een advies ingewonnen bij het bestuur van de faunabeheereenheid. Het is immers de faunabeheereenheid die, op grond van feiten, kan beoordelen of het handelen van een lid van de een wildbeheereenheid in strijd is met het door de faunabeheereenheid opgestelde faunabeheerplan. De wildbeheereenheden hebben een gezamenlijke geschillenregeling om onder meer geschillen ten aanzien van beëindiging van het lidmaatschap te behandelen.

Artikel 6.8 Vrijstelling aansluiting wildbeheereenheid

De wet biedt de mogelijkheid aan Provincies om personen van de aansluitplicht vrij te stellen bij verordening. Deze bevoegdheid wordt aan gedeputeerde staten gedelegeerd.

Artikel 7.1 Eisen aan de melding van een velling

Gedeputeerde Staten dienen zich aan de hand van de gegevens die de initiatiefnemer verstrekt, een goed beeld te kunnen vormen van de aard en omvang van de houtopstand en de reden van de velling. Gedeputeerde Staten zullen hiertoe nadere regels stellen en een formulier waarin de genoemde gegevens verwerkt kunnen worden.

Artikel 7.2 Termijnen voor meldingen

Dit artikel regelt de termijn waarbinnen een melding voor een velling moet worden gedaan. In het tweede lid is een mogelijkheid voor gedeputeerde staten opgenomen om op verzoek toe te staan dat eerder met de velling wordt aangevangen.

Artikel 7.3 Wijze van melden

Dit artikel schrijft de wijze van melden van een velling voor.

Artikel 7.4 Eisen aan herbeplantingen

De wet geeft Provinciale Staten de mogelijkheid om regels te stellen ten aanzien van bosbouwkundig verantwoorde herbeplanting.

---

¹⁷ Besluit faunabeheer, Stb. 2000, nr. 522, p. 5

Het doel van deze eisen is om de hoofddoelstelling, namelijk het niet achteruit laten gaan van de oppervlakte houtopstanden in Nederland, vorm te geven. Daarnaast is ook de kwaliteit van de houtopstanden van belang. Daarbij wordt gelet op de doelstellingen die de betreffende houtopstand kent. Van belang is bijvoorbeeld dat de houtopstand de functies voor natuur, landschap, houtproductie en recreatie in zekere mate evenwichtig kan vervullen. Gelet op deze punten, verdient het begrip "bosbouwkundig verantwoord", om breed uitgelegd te worden. Het gaat niet alleen om de houtteeltkundige kwaliteit van de houtopstand, maar ook om de natuur- en landschappelijke waarde.

Dat roept ook de vraag op of de herbepanting op enige manier ook een relatie dient te hebben met de geveldde houtopstand. De Boswet stelde in de toelichting dat de Herbepanting in verhouding diende te staan tot het geveldde. Deze koppeling wordt nu ook weer aangebracht. Derhalve is in artikel 7.4 nu gesteld dat de houtopstand tenminste vergelijkbare ecologische en landschappelijke waarden moet kunnen vertegenwoordigen. Hiermee wordt niet bedoeld dat er precies dezelfde soorten geplant moeten worden als er voor de velling aanwezig waren; wel is het de bedoeling dat een houtopstand die een ecologische waarde vertegenwoordigde ook na Herbepanting weer ecologische waarden kan herbergen. Hierbij is het toegestaan deze ecologische waarden uit te wisselen. Als voorbeelden: Zo kan de ene inheemse loofboomsoort vervangen worden door de andere inheemse loofboom soort. Het is echter niet te de bedoeling om een soortenrijk loofbos te vervangen door soortenarme populierenplantage.

Het vellen van een houtopstand kan grote impact op de omgeving hebben. Het is daarom van belang deze op zo kort mogelijke termijn te herstellen, zodat de functie die de houtopstand vervuld ook snel weer hersteld wordt. Derhalve worden er eisen gesteld aan de oppervlakte, de te kiezen soorten (het kunnen vormen van een volwaardige duurzame houtopstand) en het spoedig in sluiting kunnen komen van het kronendak. Dit laatste behelst dat er voldoende en kwalitatief goed plantmateriaal gebruikt dient te worden of dat er voldoende zaailingen aanwezig zijn. Snel groeiende soorten behoeven minder plantmateriaal per ha. Het kunnen vormen van een duurzame en volwaardige houtopstand behelst dat soorten die gebruikt worden volledig tot wasdom kunnen komen op de bodem waarin ze geplant worden. Het planten van meer-eisend naaldhout (fijnspar, douglas) op droge arme zandgronden zal bijvoorbeeld niet leiden tot een duurzame houtopstand, omdat bomen voortijdig zullen afsterven en/of niet tot volle wasdom kunnen komen. Het zelfde geldt bijvoorbeeld voor het gebruik van beuk op bodems met hoge stagnerende grondwaterstanden. Wel kunnen Gedeputeerde Staten nadere regels stellen om het bijvoorbeeld aan gecertificeerde bosbeheerders toe te staan om in het kader van een geïntegreerde bosbouwaanpak in beperkte mate soorten te gebruiken die worden uitgesloten in de verordening.

Met het oog op een evenwichtige functievervulling worden doel worden sierheesters, tuinsoorten en soorten die een gevaar vormen voor de biodiversiteit uitgesloten. Bij het laatste wordt gedacht aan soorten als Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*), die gezien het woekerende karakter inheems vegetaties volledig kan verdringen. Gezien de vele soorten die er zijn, in combinatie met meestal zeer specifieke gebiedsomstandigheden, komt GS hier een hoge mate van beoordelingsvrijheid toe.

Artikel 7.5 Eisen aan herbepanting op andere gronden

Artikel 4.5, tweede lid, van de wet regelt dat provinciale staten bij verordening eisen kunnen stellen aan herbepanting. Het Besluit herbepanting artikel 3 Boswet¹⁸ en de Verplichting Herbepanting Artikel 3 van de Boswet¹⁹ bevatten een regeling voor het verlenen van ontheffing voor herbepanting op andere grond. Deze regeling wordt in de verordening voortgezet met enige aanvullingen.

Zo is het niet toegestaan om beplantingen die een belangrijke ecologische of landschappelijke functie vervullen elders te herplanten. Doel hiervan is een verdere ecologische of landschappelijke verschraling van het landschap tegen te gaan. Met landschapselementen en kleine houtopstanden moet bijvoorbeeld gedacht worden aan houtwallen of –singels, lanen, en kleine bosjes gelegen in het landelijk gebied. Verschil met het kapverbod is, dat in deze gevallen wel velling is toegestaan, maar dat de houtopstand op de plaats van de vellinggrond dient terug te komen.

Verder zijn oude bosgroeiplaatsen zeldzaam in Nederland. Op deze plaatsen is sprake van een langdurige ongestoorde ontwikkeling van de bosbodem. De bodem krijgt hierdoor specifieke kenmerken die gunstig zijn voor soorten die slechts groeien in langdurig ongestoorde bossystemen. Om deze reden dienen deze bodems bescherming te krijgen, en is het niet mogelijk om houtopstanden op deze bodems elders te compenseren. Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen of op deze bodems ook een kapverbod aan de orde kan zijn. Het bepalen of het gaat om een oude bosbodem kan op verschillende manieren. Via (oude) topografische kaarten, kadastrale kaarten en/of foto's kan dit veelal worden vastgesteld. Deze gegevens kunnen ondersteund worden door vegetatiegegevens of gegevens over het voorkomen van nadere soorten, waaruit blijkt dat er sprake is van soorten die kenmerkend zijn voor oude bosbodems of oude minimaal verstoorte bossystemen.

¹⁸ Stb. 1962, 220, laatstelijk gewijzigd Stb. 1998, 359.

¹⁹ Stcrt. 1962, 123

Aan de compensatie worden verder eisen gesteld betreffende de omvang, vorm en locatie van de houtopstand. Zo wordt geregeld dat er geen beplanting van grond mag plaatsvinden waar reeds beschermde natuurwaarden aanwezig zijn. Het bebossen van heideterreinen of andere hoogwaardige natuurterreinen is derhalve niet toegestaan. Verder wordt aan gedeputeerde staten de mogelijkheid geboden om eisen te stellen aan de invulling van de compensatie.

Indien reeds sprake is van een herbeplantingsplicht op een bepaalde locatie kan hier niet nogmaals gecompenseerd worden, omdat daarmee de totale bosoppervlakte zou verkleinen. Zo is het ook niet toegestaan om te compenseren op plaatsen waar reeds compensatieverplichtingen voor andere gevallen liggen, die ontstaan zijn uit andere regelgeving is voorzien. Wel is het toegestaan om verplichtingen tot compensatie uit hoofde van de Wet Natuurbescherming, die ontstaan als compensatie voor soorten of beschermde gebieden te combineren, zolang het om het zelfde geval gaat.

Specifiek bij onderdelen a, b, c, d, e en h van het eerste lid van artikel 7.5 hebben gedeputeerde staten een afwijkingsbevoegdheid om bijzondere omstandigheden toch af te kunnen wijken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan landinrichtingsprojecten waar een nieuwe structuur van het landschap wordt nagestreefd en waarbij de landschappelijke kwaliteit niet afneemt. Ook zouden gedeputeerde staten van deze afwijkingsbevoegdheid gebruik kunnen maken als een vergelijkbaar landschapselement elders op een geschikte locatie wordt teruggebracht, waarbij landschap en ecologie in tact blijven.

Om te voorkomen dat percelen actief bebost worden in het kader van compensatie, die al hoge natuurwaarden of bijzondere kennen wordt deze weg afgesloten. Het gaat daarbij over het algemeen over percelen waar reeds een natuurbestemming op ligt, maar ook weidevogelgebieden en dergelijke vallen hieronder. Gedeputeerde Staten kijken bij de beoordeling hiervan naar het voorkomen van bijzondere soorten en habitats.

Artikel 7.5 Vrijstellingen

Het uitvoeren van een werk overeenkomstig een bestemmingsplan sluit qua inhoud aan bij artikel 5, eerste lid van de Boswet. Deze bepaling is sinds de jaren zestig van de vorige eeuw blijven gelden. Motivering van de bepaling was destijds dat in het kader van een bestemmingsplan een afweging wordt gemaakt van alle betrokken belangen en dat daarnaast geen plaats is voor de verplichting tot herbeplanting. Aangezien dit argument nog steeds van kracht is, wordt de bepaling hier weer opgenomen. De bepaling wordt als volgt uitgelegd. Er moet sprake zijn van werkzaamheden, zoals het oprichtingen van bouwwerken, waarbij de houtopstand of bosgroeiplaats onevenredig wordt aangetast, en die specifiek nodig zijn om invulling te kunnen geven aan het bestemmingsplan. Hieronder wordt bijvoorbeeld ook verstaan het aanleggen van sportvelden. Het gaat niet om het kunnen uitvoeren van activiteiten, of alleen het toepassen van een ander grondgebruik of bodemcultuur. Hieronder vallen bijvoorbeeld niet het vellen en compenseren van houtopstanden die in landelijk gebied staan en die geveld worden om agrarische activiteiten (beter) uit te kunnen voeren. De in de verordening opgenomen vrijstelling beoogt de vrijstelling van artikel 5, eerste lid van de Boswet te continueren.

Artikel 8.1 Aanvraag om tegemoetkoming

In artikel 8.1 wordt de elektronische wijze van indiening van een aanvraag om tegemoetkoming in schade veroorzaakt door in het wild levende beschermde vogels of dieren geregeld. Op grond van artikel 4:1 Algemene wet bestuursrecht moet de voorwaarde van elektronische indiening van een aanvraag bij wettelijk voorschrift worden geregeld. Vereist is dat de schade zo spoedig mogelijk (binnen 7 werkdagen) bij BIJ12 wordt gemeld. BIJ12 is dan in de gelegenheid een taxateur ter plaatse een onderzoek naar de schadeveroorzakende diersoorten en de omvang van de schade te laten instellen. Een consulent faunazaken van BIJ12 kan dan ook adviseren hoe verdergaande schade kan worden voorkomen of beperkt. Aanvragen die later dan 7 werkdagen na constatering van de schade zijn ingediend worden afgewezen.

Artikel 8.2 taxatie van de schade

Artikel 8.2 regelt in samenhang met de beleidsregels de wijze waarop de schade wordt vastgesteld. BIJ12 heeft een raamovereenkomst met taxatiebureaus die schade veroorzaakt door in het wild levende beschermde dieren taxeren. De taxateur zal zijn bevindingen direct na de eindtaxatie bij de grondgebruiker achter laten of deze zo spoedig mogelijk toesturen. Voorzien is in de mogelijkheid dat de aanvrager zijn opmerkingen over de taxatie kan vermelden, dat de taxateur die opmerkingen van commentaar voorziet en dat de aanvrager kennis kan nemen van het commentaar van de taxateur.

Artikel 9.1 Hardheidsclausule

In dit hoofdstuk is een hardheidsclausule opgenomen waarmee in uitzonderlijke gevallen kan worden afgeweken van de verordening, indien strikte toepassing van de verordening leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Met deze bepaling dient zeer terughoudend te worden omgegaan.

Artikel 10.1 Overgangsrecht

Om de wildbeheereenheden de kans te geven om te voldoen aan het bepaalde in artikel 6.1, eerste lid, van deze verordening wordt hiervoor een ontheffingsmogelijkheid geboden. Nadrukkelijk is ervoor gekozen om niet direct een overgangsrechtelijke termijn op te nemen, omdat de provincie zicht wil houden op deze ontwikkeling.

Verder is een uitwerking opgenomen van artikel 9.9, zesde lid, van de wet, die het praktisch mogelijk maakt om bestaande ontheffingen van de meldingsplicht voor vellingen uit te voeren. Deze ontheffingen werden namelijk op basis van artikel 6, tweede lid van de Boswet verleend onder de voorwaarde dat jaarlijks werd gerapporteerd aan LASER en later Dienst Regelingen. Dienst Regelingen is inmiddels opgegaan in de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Om deze overheden onder één noemer te scharen staat in de verordening *instanties van het Rijk*. De jaarlijkse rapportageverplichting wordt nu gedaan aan de Provincie Groningen voor zover het vellingen betreft die plaatsvinden op het grondgebied van de Provincie. Omdat deze verordening uitsluitend het grondgebied van de Provincie beslaat is dit niet apart in de bepaling opgenomen.

Tot slot is een overgangstermijn opgenomen voor aanpassing van de statuten.

Artikel 11.1 Intrekking

Deze bepaling zorgt voor de intrekking van onder de oude wet geldende verordeningen.

Artikel 11.2 Inwerkingtreding

De datum van inwerkingtreding is 1 januari 2017 omdat de nieuwe wet dan in werking treedt en een verordening dan nodig is voor de uitvoering van de wet.

Artikel 11.3. Citeertitel

Voor de naam van de verordening is aansluiting gezocht bij de naam van de wet. Deze past goed in de rij Wet natuurbescherming, Besluit natuurbescherming, Regeling natuurbescherming, Verordening natuurbescherming provincie Groningen.